

Warszawa, dn. 2 czerwca 2017 r.

Szanowny Pan
Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa, dn. 2 czerwca 2017 r.

Szanowny Panie Prezydencie,

1 czerwca 2017 r. Senat przyjął nowelizację ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, która przewiduje, że antykoncepcja awaryjna będzie dostępna wyłącznie na receptę. W trakcie prac nad ustawą nie zapewniono rzetelnej debaty politycznej i nie uwzględniono głosu organizacji kobiecych oraz przedstawicieli środowisk medycznych.

Regulacje prawne i praktyki, które ograniczają dostęp do antykoncepcji, w tym antykoncepcji awaryjnej zagrażają realizacji podstawowych praw człowieka. Ograniczanie dostępu do antykoncepcji awaryjnej jest wyraźnym przykładem przemocy instytucjonalnej i może mieć szkodliwe konsekwencje dla życia i zdrowia kobiet.

Według Światowej Organizacji Zdrowia antykoncepcja awaryjna może zmniejszyć prawdopodobieństwo zajścia w ciążę nawet o 95%, jeśli zostanie przyjęta w ciągu 24 godzin po stosunku i do 88%, jeżeli zostanie przyjęta do pięciu dni po stosunku płciowym. Wymóg uzyskania recepty może oznaczać, że nie będzie możliwe skorzystanie z antykoncepcji awaryjnej w czasie gwarantującym jej skuteczność.

Ograniczenie antykoncepcji awaryjnej będzie miało katastrofalne skutki dla kobiet i dziewcząt mieszkających w Polsce, która ma jedno z najbardziej restrykcyjnych praw antyaborcyjnych w Europie. W połączeniu z tak zwaną "klausulą sumienia", która pozwala lekarzom odmówić wykonania świadczeń medycznych niezgodnych z jego sumieniem, nowe prawo tworzy kolejną przeszkodę dla tych, którzy potrzebują antykoncepcji awaryjnej.

Przeszkody te mogą okazać się nie do pokonania dla nastolatek oraz osób mieszkających w mniejszych miejscowościach i będą miały szczególnie katastrofalne konsekwencje dla osób, które doświadczyły gwałtu. Dostęp do antykoncepcji awaryjnej jest kluczowy w zapobieganiu potencjalnych niszczących konsekwencji przemocy seksualnej takich jak niechciana ciąża.

Zgodnie z zaleceniami Europejskiej Agencji ds. Leków antykoncepcja awaryjna ellaOne powinna być dostępna w krajach UE bez recepty, bowiem oznacza to przyspieszenie dostępu do środka i zwiększenie jego skuteczności. Środek ellaOne został dopuszczony do obrotu w UE od 2009 roku. Badania dotyczące jego stosowania wykazały, że jest on bezpieczny dla życia i zdrowia kobiet niezależnie od sposobu stosowania.

Komitet ONZ ds. Eliminacji Dyskryminacji Kobiet oraz Komitet Praw Dziecka wielokrotnie postulowały nieograniczony dostęp do antykoncepcji awaryjnej, a Komitet przeciwko Torturom wskazuje, że utrudnianie takiego dostępu ofiarom przemocy seksualnej może stanowić naruszenie Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

Apeluję do Pana, Panie Prezydencie, o zawetowanie tej regresywnej ustawy, która stoi w sprzeczności ze zobowiązaniami Polski w zakresie ochrony praw człowieka i może mieć katastrofalne skutki dla kobiet i dziewcząt mieszkających w Polsce.

Z poważaniem,

Draginja Nadaždin
Dyrektorka Amnesty International Polska